

Capelleta del Viacrucis del Camí del Castell

Balsareny

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector central del terme municipal. Vora el Camí del Castell
Emplaçament	Carrer Costa del Castell. A la rotonda que hi ha al final del barri de la Costa del Castell, seguir l'antic camí del castell, direcció nord, uns 150 m.
Alçada:	330

Coordenades:

Latitud:	41.86751
Longitud:	1.87836
UTM Est (X):	406915
UTM Nord (Y):	4635674

Classificació

Número de fitxa	08018 - 329
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Contemporani
Segle	XX
Any	1905
Autoria de l'element:	Cardona (paletes)
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Algunes parts malmeses, escantellades. Entorn mancat de manteniment
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Número inventari	IPA 16294
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil

Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08018A009001670000DT
Fitxes associades:	
<u>Camí del Castell</u>	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dt., 15/11/2022 - 11:48

Descripció

Capelleta que formava part del Viacrucis que es va construir l'any 1905 al llarg del Camí del Castell. Constava de 14 capelletes de les quals només se n'ha conservat una de sencera i els fonaments d'una altra. Aquestes capelletes eren molt senzilles, fetes de pedra, totxo i guix, i totes seguien una mateixa tipologia.

Aquest exemplar que s'ha conservat íntegrament està situat al costat del camí, en el tram inicial, uns 100 metres al nord de la rotonda del barri de la Costa del Castell. Adopta la forma d'un petit edicle de planta quadrada, amb la part inferior feta de pedra i ciment, i una fornícula superior de forma rectangular rematada amb una teuladeta de doble vessant feta de rajola. L'interior de la fornícula estava enguixada i acollia la imatge de l'estació corresponent del Viacrucis. Primer eren estampes enquadernades i després es van fer de rajoleta, però no s'han conservat.

Observacions:

L'altra capelleta, parcialment conservada, es troba situada a la part final del camí, poc abans d'arribar a la capella del castell i uns 20 m després de la pista. Les coordenades UTM són ETRS89 407195, 4635953.

Història

El castell de Balsareny ja està documentat l'any 951. Aquest era el camí natural i més directe que comunicava l'església parroquial, la sagrera i posteriorment el poble de Balsareny amb el castell. Des de Balsareny el camí iniciava el seu recorregut en un trencall de l'antic camí ral de Manresa a Berga, on a finals del segle XVII hi va sorgir el raval de Berga, també anomenat carrer del Castell. D'aquí baixava pel carrer anomenat Costa del Castell, que travessava la riera del Mual per una palanca, posteriorment transformada en un pontet.

A principis de segle XX al llarg del recorregut del Camí del Castell s'hi van construir 14 capelletes, una per cada estació del Viacrucis. Segons es diu en un dietari escrit per Ramon Pujals (de ca l'Esteve) i publicat en el llibre de Ramon Carreté (1995: 122) *Balsareny a principi de segle*, "lo dia 2 d'octubre de 1905 es posaren a treballar els paletes Srs. Cardona per construir les capelles del camí del Castell, podent-s'hi veure en elles les estacions del Via Crucis, i foren acabades lo dia 24 del mateix mes, que fou l'últim dia de la Santa Missió que s'estava practicant a nostre estimat poble de Balsareny". Això es va fer en temps del rector Joan Sala.

La primera capelleta era passada la palanca, i l'última sota la capella de la Mare de Déu del Castell. Primer les estacions es van fer amb estampes enquadernades; després es van fer de rajoleta (Autors Diversos, 1978: 50).

Per la Guerra Civil gairebé totes les capelles foren enderrocades. En una fotografia de la dècada de 1950 encara es pot veure que se'n conserven dues pràcticament senceres en el tram final del camí, separades uns 100 metres entre si. A la segona meitat del segle XX es va urbanitzar el petit barri de la Costa del Castell, a l'altra banda del torrent, i aquesta part inicial del camí es va perdre.

Bibliografia

AUTORS DIVERSOS (1978-79). *Història de Balsareny*. Grup d'Estudis Locals (G.E.L.). Treball inèdit al fons de la Biblioteca Popular de Balsareny, p. 50.

CARRETÉ PARERA, Ramon (1995). *Balsareny a principi de segle*. Cercle Cultural de Balsareny; Ajuntament de Balsareny, p. 122.

CARRETÉ PARERA, Ramon (2010). *Noms de lloc, de casa i de persona de Balsareny*. Institut Cartogràfic de Catalunya, Barcelona, p. 119.

